

Torsdagen, 15 september 2022

P9_TA(2022)0324

Fastställande av huruvida det finns en klar risk för att Ungern allvarligt åsidosätter de värden som unionen är grundad på**Europaparlamentets resolution av den 15 september 2022 om förslaget till rådets beslut om att enligt artikel 7.1 i fördraget om Europeiska unionen fastställa huruvida det finns en klar risk för att Ungern allvarligt åsidosätter unionens värden (2018/0902R(NLE))**

(2023/C 125/28)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artiklarna 2, 4.3 och 7.1,
 - med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*),
 - med beaktande av den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna samt protokollen till denna,
 - med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
 - med beaktande av FN:s och Europarådets internationella människorättsfördrag,
 - med beaktande av den checklista för rättsstatlighet som Venedigkommissionen antog vid sin 106:e plenarsession i Venedig den 11–12 mars 2016),
 - med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 mars 2014 *En ny EU-ram för att stärka rättsstatsprincipen* (COM(2014)0158),
 - med beaktande av sin resolution av den 12 september 2018 om ett förslag med en begäran till rådet att enligt artikel 7.1 i fördraget om Europeiska unionen fastställa huruvida det finns en klar risk för att Ungern allvarligt åsidosätter unionens värden ⁽¹⁾,
 - med beaktande av sina resolutioner av den 16 januari 2020 ⁽²⁾ och den 5 maj 2022 ⁽³⁾ om de pågående utfrågningarna inom ramen för artikel 7.1 i EU-fördraget: Polen och Ungern,
 - med beaktande av sin resolution av den 8 juli 2021 om överträdelse av unionsrätten och hbtqi-personers rättigheter i Ungern till följd av de lagändringar som antagits av det ungerska parlamentet ⁽⁴⁾,
 - med beaktande av kapitlet om situationen i Ungern i kommissionens årliga rapporter om rättsstatsprincipen,
 - med beaktande av artikel 105.5 i arbetsordningen,
 - med beaktande av yttrandet från utskottet för konstitutionella frågor,
 - med beaktande av interimsbetänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0217/2022), och av följande skäl:
- A. Unionen bygger på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter enligt artikel 2 i EU-fördraget. Dessa värden avspeglas i stadgan och ingår i internationella människorättsfördrag. De är gemensamma för medlemsstaterna och de ligger till grund för de rättigheter som personer som lever i unionen åtnjuter.

⁽¹⁾ EUT C 433, 23.12.2019, s. 66.

⁽²⁾ EUT C 270, 7.7.2021, s. 91.

⁽³⁾ Antagna texter, P9_TA(2022)0204.

⁽⁴⁾ EUT C 99, 1.3.2022, s. 218.

Torsdagen, 15 september 2022

- B. Det framgår av artikel 49 i EU-fördraget, som ger varje europeisk stat möjlighet att ansöka om att bli medlem i Europeiska unionen, att Europeiska unionen består av stater som frivilligt har förbundit sig att följa de gemensamma värden som avses i artikel 2 i EU-fördraget, som respekterar dessa värden och som åtar sig att främja dem, då EU-lagstiftningen bygger på den grundläggande premissen att varje medlemsstat delar dessa gemensamma värden med alla andra medlemsstater, och erkänner att dessa medlemsstater delar dem ⁽⁵⁾.
- C. Denna premiss innebär och motiverar att det råder ett ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna om att dessa värden kommer att erkännas och att den unionsrätt genom vilken de genomförs kommer att iakttas ⁽⁶⁾.
- D. En medlemsstats efterlevnad av de värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget är ett villkor för att den medlemsstaten ska kunna åtnjuta alla rättigheter som följer av tillämpningen av fördragen. Varje kränkning av EU:s grundläggande värden av en medlemsstats regering innebär oundvikligen ett angrepp på medborgarnas personliga frihet, politiska och sociala rättigheter samt deras välbefinnande. Ungern har själv anslutit sig till de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget.
- E. Principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 i EU-fördraget ålägger unionen och medlemsstaterna att respektera och bistå varandra när det gäller att fullgöra de skyldigheter som följer av fördragen, och medlemsstaterna är skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av fördragen eller av unionens institutioners akter.
- F. I artikel 19 i EU-fördraget ges ett konkret uttryck för värdet av rättsstatsprincipen som bekräftas i artikel 2 i EU-fördraget, och ansvaret för att säkerställa fullständig tillämpning av EU-rätten i alla medlemsstater och rättsligt skydd av enskilda personers rättigheter enligt den lagstiftningen anförtros nationella domstolar och EU-domstolen ⁽⁷⁾.
- G. En klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget berör inte bara den enskilda medlemsstat där risken uppstår, utan påverkar även övriga medlemsstater, deras ömsesidiga förtroende, unionens själva natur och unionsmedborgarnas grundläggande rättigheter enligt unionsrätten.
- H. Tillämpningsområdet för artikel 7 i EU-fördraget är inte begränsat till skyldigheterna enligt fördragen, såsom i artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), och unionen kan bedöma om det finns en klar risk för ett allvarligt åsidosättande av de gemensamma värdena på områden som omfattas av medlemsstaternas befogenheter.
- I. Situationen i Ungern har inte åtgärdats i tillräcklig utsträckning på flera år och många problem kvarstår, och under tiden har många nya frågor uppstått, vilket har en negativ inverkan på bilden av unionen, liksom dess effektivitet och trovärdighet när det gäller att försvara grundläggande rättigheter, mänskliga rättigheter och demokrati globalt, och visar på behovet av att ta itu med dem genom samordnade unionsåtgärder.
- J. Efter ad hoc-delegationen från parlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor till Budapest (Ungern), den 29 september–1 oktober 2021, hyser majoriteten av delegationsmedlemmarna fortfarande allvarliga farhågor om demokratin, rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna i landet. Delegationen har dragit slutsatsen att situationen inte har förbättrats sedan 2018, utan i stället har försämrats.
- K. Ungerns regering bortser från principen om EU-rättens företräde, såsom den fastställs i domstolens rättspraxis, men vänder sig till EU-domstolen när det gäller att väcka talan mot befintliga europeiska rättsakter.
- L. Det ungerska parlamentet antog den 19 juli 2022 en resolution med krav på att Europaparlamentets befogenheter ska begränsas och att ledamöter av Europaparlamentet ska utses i stället för att väljas.

⁽⁵⁾ Dom av den 24 juni 2019, Europeiska kommissionen mot Polen, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, punkt 42.

⁽⁶⁾ Domstolens yttrande av den 18 december 2014, yttrande enligt artikel 218.11 i EUF-fördraget, 2/13, ECLI:EU:C:2014:2454, punkt 168.

⁽⁷⁾ Dom av den 27 februari 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses mot Tribunal de Contas, C-64/16, EU:C:2018:117, punkt 32.

Torsdagen, 15 september 2022

- M. Den fredliga samexistensen mellan olika etniska grupper har positiva effekter på nationens kulturella rikedom och välbefinnande.
- N. Att blockera restriktiva åtgärder mot Ryssland i rådet undergräver unionens insatser för att skydda de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget inom och utanför EU och utgör ett säkerhetsproblem för Europeiska unionen.

Det konstitutionella systemets och valsystemets funktionssätt

- O. Den 13 juli 2022 angav kommissionen i landskapitlet om Ungern i 2022 års rapport om rättsstatsprincipen att insyn och kvalitet i lagstiftningsprocessen fortfarande är en källa till oro, och den ungerska regeringen har i stor utsträckning använt sina krisbefogenheter, även på områden som inte har samband med covid-19-pandemin, som ursprungligen åberopades. De statliga organens ineffektiva verkställande av domar från europeiska och nationella domstolar är en källa till oro. Allmännyttiga trustar som får betydande offentlig finansiering och förvaltas av styrelseledamöter nära den nuvarande regeringen har börjat tillämpas.
- P. I sin resolution av den 17 april 2020 om en samordnad EU-insats mot covid-19-pandemin och dess konsekvenser⁽⁸⁾ ansåg parlamentet att den ungerska regeringens beslut att förlänga undantagstillståndet på obestämd tid, bemyndiga sig själv att fatta beslut genom dekret utan någon tidsbegränsning, och att försvaga det ungerska parlamentets övervakning i nödsituationer var helt oförenliga med europeiska värderingar. I sin rekommendation av den 20 juli 2020 om Ungerns nationella reformprogram 2020, med avgivande av rådets yttrande om Ungerns konvergensprogram 2020⁽⁹⁾, rekommenderade rådet att säkerställa att alla nödgärder är strikt proportionella, tidsbegränsade och i linje med europeiska och internationella standarder, att de inte påverkar affärsverksamheten eller lagstiftningsens stabilitet och att arbetsmarknadens parter och berörda parter deltar ändamålsenligt i beslutsprocessen.
- Q. I sin andra interimrapport om efterlevnad, som antogs den 25 september 2020, välkomnade Europarådets grupp av stater mot korruption (Greco) ändringarna av lagen om nationalförsamlingen i syfte att göra de bestämmelser som förbjuder eller begränsar möjligheterna för parlamentsledamöter att bedriva viss verksamhet mer verkningfulla genom att föreskriva tydligare konsekvenser om dessa frågor inte löses av den berörda parlamentsledamöten. Det framgick dock även av rapporten att striktare åtgärder förblir nödvändiga för att förbättra det ungerska parlamentets nuvarande integritetsbestämmelser, särskilt att förbättra insynen och förfarandena med samråd i lagstiftningsprocessen (inbegripet införandet av regler om samråd med lobbyister), att anta en uppförandekod för parlamentsledamöter (som särskilt omfattar olika situationer som kan leda till en intressekonflikt), att vidareutveckla regler som ålägger parlamentsledamöter att vid behov redogöra för potentiella konflikter mellan deras parlamentariska arbete och deras privata intressen, att säkerställa ett enhetligt system för redovisning av tillgångar, att se över den generösa immunitet som parlamentsledamöter åtnjuter samt att säkerställa en effektiv övervakning och verkställighet av uppförandekoder, intressekonflikter och redovisning av tillgångar.
- R. I ett uttalande av den 20 november 2020 uppmanade Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter det ungerska parlamentet att skjuta upp omröstningen om lagförslagen, då denne befarade att flera förslag i det komplexa lagstiftningspaketet, som lagts fram utan föregående samråd och som rör frågor såsom rättsväsendets funktion, vallagstiftningen, nationella människorättsstrukturer, granskning av offentliga medel och hbtqi-personers mänskliga rättigheter, skulle kunna undergräva demokratin, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna i Ungern. I sitt yttrande av den 2 juli 2021 om de konstitutionella ändringar som det ungerska parlamentet antog i december 2020 noterade Venedigkommissionen med oro att de konstitutionella ändringarna antagits under pågående undantagstillstånd utan något offentligt samråd, och att motiveringen endast består av tre sidor. Venedigkommissionen angav också att artiklarna 6, 9 och 11 i den nionde ändringen om ändring av Ungerns grundlag med avseende på krigsförklaringar, kontroll av de ungerska försvarsstyrkorna och den särskilda rättsordning som gäller krigstillstånd och undantagstillstånd, i huvudsak överläter de flesta detaljer till kardinallagarna, vilket skulle kunna väcka vissa allvarliga frågor om omfattningen av statens befogenheter under undantagstillstånd. När det gäller avskaffandet av det nationella

⁽⁸⁾ EUT C 316, 6.8.2021, s. 2.

⁽⁹⁾ EUT C 282, 26.8.2020, s. 107.

Torsdagen, 15 september 2022

försvarsrådet och tilldelningen av dess befogenheter till regeringen uppgav Venedigkommissionen att den visserligen inte motsätter sig sådana europeiska standarder, men att de leder till en maktkoncentration vid undantagstillstånd, i händerna på den verkställande makten, vilket inte kan betraktas som positivt, särskilt i avsaknad av ett klargörande i motiveringen av omfattningen eller behovet av en sådan ändring.

- S. Den 12 februari 2021 noterade Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter en allmänt negativ situation när det gäller lokalt och regionalt självstyre i Ungern, på grund av en allmän underlåtenhet att följa den europeiska stadgan för lokalt självstyre och uttryckte oro över en tydlig tendens till centralisering, en brist på effektivt samråd och betydande inblandning från statens sida i kommunala funktioner. Kongressen belyste också vissa brister i situationen för det lokala självstyret i landet, såsom bristen på finansiella resurser för lokala myndigheter och deras oförmåga att rekrytera personal av hög kvalitet.
- T. Ändringar av vallagen under årens lopp genom omformning av valkretsar och vinnarkompensation missgynnar oppositionspartierna. I sitt gemensamma yttrande av den 18 oktober 2021 om 2020 års ändringar av vallagstiftningen i Ungern betonade Venedigkommissionen och OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) att takten i antagandet och bristen på meningsfulla offentliga samråd var särskilt oroande när det gäller vallagstiftningen, som inte bör ses som ett politiskt instrument. Venedigkommissionen och OSSE/ODIHR lade också fram den viktiga rekommendationen att ändra avsnitt 3 och avsnitt 68 i lag CLXVII från 2020 om ändring av vissa rättsakter om val, genom att avsevärt minska antalet enpersonsvalkretsar och antalet distrikt där varje parti måste nominera kandidater samtidigt för att kunna driva en nationell lista över kandidater, samt ett antal ytterligare rekommendationer.
- U. Demokratiska val som anordnas på lika villkor är ytterst viktiga för våra samhällens demokratiska karaktär. Som svar på oron över huruvida valet är rättvist och värdjanden från det civila samhället beslutade OSSE att skicka ett fullskaligt internationellt valobservatörsuppdrag till det allmänna val och folkomröstningen som hölls den 3 april 2022, vilket är en sällsynt händelse för EU:s medlemsstater. I sitt efterföljande uttalande om preliminära resultat och slutsatser som offentliggjordes den 4 april 2022 konstaterade OSSE:s internationella valobservatörsuppdrag att valet och folkomröstningen hade skötts väl och hanterats professionellt, men att det saknades lika villkor. Kandidaterna kunde till stor del bedriva fria kampanjer, men även om det fanns konkurrens inom kampanjen, präglades den av en mycket negativ ton och en genomgripande överlappning mellan den styrande koalitionen och regeringen, samtidigt som bristen på insyn och den otillräckliga övervakningen av kampanjfinansieringen gynnade den styrande koalitionen ytterligare. Valkommissioners och domstolars hantering av många valtvister misslyckades med att tillhandahålla adekvata rättsmedel. I sin slutrapport, som offentliggjordes den 29 juli 2022, angav OSSE:s internationella valobservatörsuppdrag att många tidigare ODIHR-rekommendationer till stor del inte har beaktats, bland annat om rösträtt, förhindrande av missbruk av administrativa resurser och sammanblandning av statens och partiernas funktioner, mediefrihet, kampanjfinansiering och medborgarnas övervakning. I strid med internationell god praxis tillåter ungersk lagstiftning avvikelser på upp till 20 % från det genomsnittliga antalet väljare per valkrets med ett mandat, och i strid med nationell lagstiftning såg det ungerska parlamentet inte över gränserna för valkretsar som överskred den fastställda avvikelsegränsen efter valet 2018. Den ojämlika fördelningen av väljare mellan valkretsarna, med avvikelser från genomsnittet på upp till 33 %, utmanar principen om lika rösträtt.
- V. Den 24 maj 2022 antog det ungerska parlamentet den tionde ändringen av grundlagen för att göra det möjligt för regeringen att förklara undantagstillstånd vid en väpnad konflikt, krig eller humanitär katastrof i ett grannland. Det ändrade också lagen om katastrofhantering, som gör det möjligt för regeringen att sätta sig över parlamentets lagar genom nöddekret på alla områden under undantagstillstånd som förklarats på grund av en väpnad konflikt, krig eller humanitär katastrof i ett grannland, inbegripet möjligheten att upphäva eller begränsa utövandet av grundläggande rättigheter mer än vad som är tillåtet under normala omständigheter. Den 8 juni 2022 antog det ungerska parlamentet lag VI från 2022 om att undanröja följderna i Ungern av en väpnad konflikt och humanitär katastrof i ett grannland, som trädde i kraft samma dag. Genom denna lag bemyndigas regeringen att förlänga tillämpningen av undantagsdekret från regeringen till dess att regeringen har beslutat att undantagstillståndet ska upphöra.

Torsdagen, 15 september 2022

- W. Grundlagen har ändrats tio gånger sedan den antogs. Kardinallagar omfattar 35 ämnen och omfattar nu mer än 300 rättsakter som antagits sedan 2011, ofta utan offentligt samråd, även om de grundläggande rättigheterna har påverkats.
- X. I ett gemensamt uttalande från 2013 betonade ordförandena för de ungerska och rumänska författningsdomstolarna det särskilda ansvaret för författningsdomstolarna i länder som styrs med två tredjedelars majoritet. I den fjärde grundlagsändringen fastställdes att författningsdomstolens avgöranden som meddelats innan grundlagen trädde i kraft skulle upphävas. Författningsdomstolen förlitar sig i allt högre grad på konceptet konstitutionell identitet i sina beslut. I rättspraxis fastställs begreppet konstitutionell identitet från fall till fall, samtidigt som det har företrädare framför grundlagen. Den ungerska regeringen försöker i allt högre grad vända sig till författningsdomstolen för att undvika att behöva verkställa domar från Europeiska unionens domstol (EU-domstolen). Den 18 maj 2022 blockerade författningsdomstolen folkomröstningarna om regeringens planer på att bygga ett campus i Budapest för Fudans universitet och att förlänga arbetslöshetsförmånerna till högst nio månader från den nuvarande tremånadersperioden.
- Y. Det råder ett ökat samförstånd bland experter om att Ungern inte längre är en demokrati. Enligt V-Dems demokratiindex 2019 från Göteborgs universitet har Ungern blivit EU:s första auktoritära medlemsstat någonsin. Ungern klassades i 2020 års rapport från Freedom House Nations in Transit som en hybridregim, efter att ha förlorat sin status som halvkonsoliderad demokrati. Ungern klassificeras som en bristfällig demokrati och ligger på plats 56 av 167 länder (en placering lägre jämfört med 2020) i demokratiindex från Economist Intelligence Unit 2022. Enligt V-Dems demokratiindex 2022 har Ungern bland EU:s medlemmar varit en av världens främsta autokratiska regimer i världen under det senaste årtiondet.

Rättsväsendets och andra institutioners oberoende och domarnas rättigheter

- Z. Den 13 juli 2022 angav kommissionen i landskapitlet om Ungern i 2022 års rapport om rättsstatsprincipen att de farhågor som uttryckts när det gäller domstolarnas oberoende i samband med det förfarande enligt artikel 7.1 i EU-fördraget som inlets av Europaparlamentet, liksom i tidigare rapporter om rättsstatsprincipen, fortfarande inte har åtgärdats, vilket var fallet med den relevanta rekommendation som utfärdats under den europeiska planeringsterminen. Dessa farhågor gäller särskilt de utmaningar som det oberoende Nationella domarrådet (Országos Bírói Tanács, OBT) står inför när det gäller att fungera som motvikt till befogenheterna för ordföranden för Nationella domstolsmyndigheten (Országos Bírói Hivatal, OBH), reglerna om val av ordförande för Högsta domstolen (Kúria) och möjligheten till skönsmässiga beslut i fråga om utnämningar och befordringar av domare, fördelning av mål och bonusar till domare och domstolschefer. I fråga om effektivitet och kvalitet presterar rättssystemet väl när det gäller förfarandenas längd och har överlag en hög digitaliseringsnivå, och domarnas och åklagarnas löner fortsätter att öka gradvis. Den 26 augusti 2022 begärde flera organisationer i det civila samhället att justitieministern skulle ta itu med det ungerska rättsväsendets problem, efter omfattande samråd med allmänheten och experter, däribland självstyrande och representativa organ inom rättsväsendet och Venedigkommissionen.
- AA. I sin dom av den 23 november 2021 i mål C-564/19 IS (Illégalité de l'ordonnance de renvoi) fastställde EU-domstolen att artikel 267 ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstats högsta domstol slår fast att en begäran om förhandsavgörande av en lägre instans är rättsstridig, på grund av att de frågor som ställts inte är relevanta och nödvändiga för att avgöra det nationella målet. Principen om EU-rättens företräde kräver att lägre instans åsidosätter ett sådant beslut från den nationella högsta domstolen. Artikel 267 i EUF-fördraget måste tolkas som att det hindrar disciplinära förfaranden från att väckas mot en nationell domare på grund av att han eller hon har hänskjutit en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen enligt den bestämmelsen.
- AB. I ett uttalande av den 14 december 2018 uppmanade Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter Ungerns president att återkomma till det ungerska parlamentet med lagstiftningspaketet om förvaltningsdomstolar. I sitt yttrande av den 19 mars 2019 om lagen om förvaltningsdomstolar och lagen om ikraftträdandet av lagen om förvaltningsdomstolar och vissa övergångsregler konstaterade Venedigkommissionen att den största nackdelen med den organisatoriska och administrativa modell som antagits för förvaltningsdomstolarna är att mycket omfattande befogenheter koncentreras till ett fåtal intressenter och att det inte finns några effektiva kontroller och motvikt för att motverka dessa befogenheter.

Torsdagen, 15 september 2022

- AC. I sin rapport av den 21 maj 2019, efter ett besök i Ungern den 4–8 februari 2019, noterade Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter att en rad reformer av rättsväsendet i Ungern under 2010-talet hade väckt oro med avseende på deras effekter på rättsväsendets oberoende, och att i det allmänna domstolsystemet hade frågor om effektiviteten i den tillsyn som utövas av Nationella domarrådet över ordföranden i Nationella domstolsmyndigheten väckts efter det att man upptäckt anomalier i förhållandet mellan dessa rättsliga institutioner med avseende på utnämningsförfaranden. Kommissarien välkomnade visserligen de nyligen gjorda ändringarna av den ursprungliga lagstiftningen om förvaltningsdomstolarna som svar på Venedigkommissionens yttrande, men hon var inte övertygad om att ändringarna var tillräckliga för att ta itu med de allvarliga farhågor som Venedigkommissionen identifierat.
- AD. Under 2019 beslutade Ungerns parlament att skjuta upp ikraftträdandet av lagstiftningspaketet om förvaltningsdomstolar, och regeringen uppgav att den inte längre ville införa separata förvaltningsdomstolar. Flera viktiga delar av paketet infördes genom en rad lagstiftningsändringar som antogs mellan 2019 och 2021.
- AE. I ett uttalande av den 28 november 2019 uppmanade Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter det ungerska parlamentet att ändra ett lagförslag som påverkar rättsväsendets oberoende. Kommissarien ansåg att de bestämmelser som gör det möjligt för administrativa myndigheter att inge konstitutionella klagomål till följd av ofördelaktiga domar från allmänna domstolar gav upphov till farhågor om upprätthållandet av rätten till en rättvis rättegång för den enskilda klaganden och, tillsammans med de föreslagna ändringarna av domarnas kvalifikationer och utnämningar och rättspraxis enhetlighet, riskerar lagstiftningsåtgärderna också att minska de enskilda domarnas oberoende i deras kärnuppgifter och skapa överdrivna hierarkier inom rättssystemet.
- AF. I sitt yttrande av den 16 oktober 2021 om ändringarna av lagen om domstolarnas organisation och förvaltning och lagen om domares rättsliga ställning och ersättning, som antogs av det ungerska parlamentet i december 2020, upprepade Venedigkommissionen rekommendationerna om rollen för Nationella domstolsmyndighetens ordförande från sitt yttrande från 2012, som inte hade behandlats. Venedigkommissionen rekommenderade också att det skulle fastställas tydliga, öppna och förutsägbara villkor för att de omplacerade domarna skulle få en högre befattning efter omplaceringsperioden. Venedigkommissionen lämnade flera rekommendationer i samband med fördelningen av mål, befogenheten för Högsta domstolens ordförande att öka antalet medlemmar i dömande sammansättningar, beslut om enhetlighet och kamrarnas sammansättning i förfarandet för klagomål om enhetlighet. Venedigkommissionen noterade också att den ordning för utnämning av ordföranden för Högsta domstolen som infördes i och med ändringarna 2019 skulle kunna innebära allvarliga risker för politisering och ha allvarliga konsekvenser för rättsväsendets oberoende, eller för allmänhetens uppfattning om det, med tanke på denna befattnings avgörande roll i rättssystemet.
- AG. I sin andra interimrapport om efterlevnad, som antogs den 25 september 2020, noterade Greco att inga ytterligare framsteg hade rapporterats när det gäller domare och de tre återstående rekommendationer som inte genomförts om detta, och att Grecos egna slutsatser om befogenheterna för Nationella domstolsmyndighetens ordförande (både när det gäller utnämningen eller främjandet av kandidater till rättsliga befattningar och processen för omval av domare) fortfarande var av särskild betydelse. När det gäller åklagare välkomnade Greco ikraftträdandet av lagändringar som gör det obligatoriskt för en disciplinär kommissionär att delta i disciplinära förfaranden, men kunde inte bekräfta huruvida dess 17:e rekommendation (disciplinära förfaranden mot åklagare) hade följts eller inte. Inga framsteg hade gjorts när det gäller förlängningen av riksåklagarens ämbetsperiod, den breda immunitet som åklagarna åtnjuter och utarbetandet av kriterier för att vägleda avlägsnandet av ärenden från underordnade åklagare.
- AH. I sitt meddelande till Ungerns regering av den 15 april 2021 ansåg FN:s särskilda rapportör om domares och advokaters oberoende att utnämningen av ordföranden för Högsta domstolen kan betraktas som ett angrepp på rättsväsendets oberoende och som ett försök att underkasta rättsväsendet den lagstiftande maktens vilja, i strid med principen om maktindelning. Den särskilda rapportören betonade också det särskilt oroande faktum att Högsta domstolens ordförande valdes trots den uppenbara invändningen från Nationella domarrådet, och påpekade att beslutet att ignorera Nationella domarrådets negativa åsikt kan tolkas som ett politiskt uttalande från den styrande

Torsdagen, 15 september 2022

majoriteten. Enligt den särskilda rapportören hade den huvudsakliga effekten av – om inte huvudmålet med – reformerna av rättssystemet varit att hämma den konstitutionellt skyddade principen om rättsväsendets oberoende och göra det möjligt för lagstiftande och verkställande organ att ingripa i rättskipningen.

- AI. I sitt beslut av den 2 december 2021 om den pågående förstärkta övervakningen av verkställandet av domarna från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) i målet Gázsó-gruppen mot Ungern erinrade Europarådets ministerkommitté om att gruppen av mål i fråga rörde det strukturella problemet med de alltför långa civilrättsliga, straffrättsliga och administrativa förfarandena och avsaknaden av effektiva inhemska rättsmedel. Ministerkommittén noterade med tillfredsställelse antagandet av lagförslaget om införande av en kompensationsåtgärd för alltför långa civilrättsliga förfaranden, men uppmanade med eftertryck myndigheterna att säkerställa att lagen är förenlig med Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. Med tanke på frågans betydelse, dess tekniska karaktär och utgången av den tidsfrist som fastställdes av Europadomstolen i dess pilotdom av den 16 oktober 2016, uppmanade ministerkommittén med kraft myndigheterna att undersöka alla möjligheter att påskynda sin planering.
- AJ. I sin interimsresolution av den 9 mars 2022 om den pågående förstärkta övervakningen av verkställandet av Europadomstolens dom i målet Baka mot Ungern uppmanade Europarådets ministerkommitté med kraft myndigheterna att intensifiera sina ansträngningar för att, i nära samarbete med ministerkommitténs sekretariat, hitta sätt att införa de åtgärder som krävs för att säkerställa att ett beslut av parlamentet att ställa Högsta domstolens ordförande inför riks rätt kommer att bli föremål för effektiv tillsyn av ett oberoende rättsligt organ i enlighet med Europadomstolens rättspraxis. Ministerkommittén erinrade återigen om myndigheternas åtagande att utvärdera den nationella lagstiftningen om domares ställning och domstolarnas förvaltning och uppmanade dem att lägga fram slutsatserna av sin utvärdering, inbegripet garantier och skyddsmekanismer för att skydda domare från otillbörlig inblandning, så att ministerkommittén kan göra en fullständig bedömning av huruvida farhågorna om den dämpande effekten på yttrandefriheten för domare som orsakats av överträdelserna i dessa fall hade undanröjts.
- AK. Ungern ligger på plats 69 av 139 länder i World Justice Projects rättsstatsindex 2021 (två platser lägre jämfört med föregående år) och upptar den sista platsen (31 av 31) om man bara räknar EU, Efta och Nordamerika.

Korruption och intressekonflikter

- AL. Den 13 juli 2022 angav kommissionen i landskapitlet om Ungern i 2022 års rapport om rättsstatsprincipen att genomförandet av de flesta åtgärderna inom ramen för strategin mot korruption 2020–2022 har skjutits upp och att ingen ny strategi har tillkännagetts, och att brister kvarstår när det gäller lobbyverksamhet och svängdörrsproblematik samt finansiering av politiska partier och kampanjer. Oberoende kontrollmekanismerna är fortfarande otillräckliga för att upptäcka korruption, och farhågor kvarstår när det gäller bristen på systematiska kontroller och otillräcklig tillsyn av redovisningar av tillgångar och intressen samt avsaknaden av regler om intressekonflikter för allmännyttiga trustar. Bristen på gedigna resultat när det gäller utredningar av korruptionsanklagelser mot högt uppsatta tjänstemän och deras närmaste är fortfarande ett allvarligt problem, även om vissa nya mål om korruption på hög nivå har inletts. Avsaknaden av rättslig prövning av beslut om att inte utreda och lagföra korruption är fortfarande en källa till oro, särskilt i en miljö där riskerna för klientelism, favorisering och svågerpolitik i offentlig förvaltning på hög nivå fortfarande inte har åtgärdats.
- AM. I sina svar på de skriftliga frågorna till kommissionsledamot Hahn om utfrågningen av den 11 november 2019 om ansvarsfriheten för kommissionen för 2018 uppgav kommissionen att för 2014–2020 godtogs och genomfördes schablonmässiga finansiella korrigeringar i Ungern efter en övergripande revision av offentlig upphandling, där det konstaterades allvarliga brister i förvaltnings- och kontrollsystemets funktion i samband med kontrollen av förfarandena för offentlig upphandling.
- AN. I sin rekommendation av den 12 juli 2022 om Ungerns nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Ungerns konvergensprogram 2022 rekommenderade rådet Ungern att vidta åtgärder för att stärka regelverket mot korruption, bland annat genom att förbättra lagföringen och tillgången till offentlig information och stärka rättsväsendets oberoende, samt för att förbättra kvaliteten på och insynen i beslutsprocessen genom verksam social dialog och samverkan med andra berörda parter samt genom regelbundna konsekvensbedömningar, samt för att öka konkurrensen inom offentlig upphandling.

Torsdagen, 15 september 2022

- AO. Den 10 juni 2021 uppgav Europeiska byrån för bedrägeribekämpning i sin verksamhetsrapport för 2020 att den hade rekommenderat kommissionen att återkräva 2,2 % av de betalningar som gjorts inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för perioden 2016–2020. Detta är den högsta andelen betalningar som ska återkrävas i alla medlemsstater och ligger långt över genomsnittet på 0,29 %. Bedrägerier har riktats mot EU:s utvecklingsfonder som tilldelats Ungern. Jämte en hög grad av korruption har det skett en ökning av den sociala ojämlikheten och fattigdomen, vilket inte bara leder till stor osäkerhet bland befolkningen utan också utgör en kränkning av de grundläggande rättigheterna.
- AP. I november 2021 skickade kommissionen en skrivelse till Ungern och underströk problem med rättsväsendets oberoende, ineffektiv lagföring av korruption och brister i den offentliga upphandlingen som skulle kunna utgöra en risk för EU:s ekonomiska intressen. I sin skrivelse beskrev kommissionen systemproblem och bristande ansvarsskyldighet för korruption och ställde 16 specifika frågor till de ungerska myndigheterna om problem såsom intressekonflikter, mottagarna av EU-finansiering och garantier för rättslig prövning av oberoende domstolar. Trots dessa bekymmer senarelade kommissionen tillämpningen av förordningen om villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen ⁽¹⁰⁾ till april 2022.
- AQ. Den 5 april 2022 meddelade kommissionens ordförande att kommissionsledamoten med ansvar för budget och administration, Johannes Hahn, hade informerat de ungerska myndigheterna om kommissionens planer på att gå vidare till nästa steg och formellt tillämpa förordningen om villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen, främst på grund av korruptionsproblem. Kommissionen inledde slutligen det formella förfarandet mot Ungern enligt förordningen om villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen genom att utfärda en skriftlig underrättelse den 27 april 2022. Den 20 juli 2022 beslutade kommissionen att underrätta Ungern om sin avsikt att lägga fram ett förslag till rådets genomförandebeslut och ge landet möjlighet att inkomma med synpunkter.
- AR. Den 6 april 2022 beslutade kommissionen att skicka en ytterligare formell underrättelse till Ungern för att säkerställa ett korrekt införlivande av direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling ⁽¹¹⁾, direktiv 2014/23/EU om tilldelning av koncessioner ⁽¹²⁾ och direktiv 2014/25/EU om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster ⁽¹³⁾. Enligt kommissionen tillåter den ungerska lagstiftningen en mer omfattande tillämpning av undantag på grund av säkerhetsskäl och för avtal som subventioneras genom skatteförmåner, och dessa undantag leder till bredare uteslutning av avtal från skyldigheterna enligt EU-lagstiftningen. Dessutom anser kommissionen att ändringar i den ungerska gruvdriftslagen, som ger möjlighet att bevilja gruvkoncessioner utan öppna anbudsförfaranden, strider mot principen om öppenhet.
- AS. Den 19 maj 2022 beslutade kommissionen att sända en formell underrättelse till Ungern om det felaktiga införlivandet av direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen ⁽¹⁴⁾.
- AT. I sin andra interimrapport om efterlevnad av den 25 september 2020 noterade Greco att Ungern fortfarande endast hade genomfört eller hanterat sju av de arton rekommendationerna i utvärderingsrapporten från den fjärde omgången på ett tillfredsställande och drog slutsatsen att den generellt sett låga graden av efterlevnad av rekommendationerna fortfarande var "globalt otillfredsställande".
- AU. Ungern har beslutat att inte delta i ett fördjupat samarbete för att inrätta Europeiska åklagarmyndigheten eller att delta i ett förstärkt samarbete mellan EU:s åklagare.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

⁽¹¹⁾ EUT L 94, 28.3.2014, s. 65.

⁽¹²⁾ EUT L 94, 28.3.2014, s. 1.

⁽¹³⁾ EUT L 94, 28.3.2014, s. 243.

⁽¹⁴⁾ EUT L 198, 28.7.2017, s. 29.

Torsdagen, 15 september 2022

- AV. I sin tekniska översyn av rapporten om bevarandesituationen för den ungerska delen av det gränsöverskridande världsarvet "kulturlandskapet Fertő/Neusiedlersee", som sammanställdes i maj 2021, drog Unescos internationella råd för monument och platser slutsatsen att projektet Sopron Fertő Lake Resort, i den storlek och form som presenterats, skulle skada det gränsöverskridande världsarvets autenticitet och integritet.
- AW. Ungern ligger på plats 73 av de 180 länder och territorier som omfattas av Transparency International korruptionsindex 2021 (en plats lägre jämfört med föregående år) och landets placering har hela tiden sjunkit sedan 2012.

Integritetsskydd och skydd av personuppgifter

- AX. I uppdragsrapporten efter ad hoc-delegationen från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor till Budapest från den 29 september till den 1 oktober 2021 uttrycktes farhågor om bristen på garantier i fråga om övervakning i den nuvarande lagstiftningen, utan några verkliga kontroller och motvikter samt rättsmedel. Oro uttrycktes även över den påstådda användningen av NSO-gruppens spionprogram Pegasus och statens ökade övervakning av aktivister, journalister, advokater och politiker.
- AY. I juli 2021 avslöjade undersökningsportalen Direkt36, med information som inhämtats genom en läckt databas, att omkring 300 ungerska medborgare, däribland oberoende journalister, medieägare, advokater, politiker, affärsmän som är kritiska mot regeringen och före detta statliga tjänstemän, var måltavlor för spionprogrammet Pegasus utan deras vetskap mellan 2018 och 2021. I sina inledande kommentarer om modern spionprogramvara som offentliggjordes den 15 februari 2022 konstaterade Europeiska datatillsynsmannen att den utbredda användningen av högavancerade spionprogram som Pegasus kan medföra risker och skador som saknar motstycke, inte bara för de grundläggande rättigheterna och friheterna utan också för demokratin och rättsstatsprincipen, beskrev en rad steg och åtgärder som en garanti mot olaglig användning av spionprogram, och angav att ett förbud mot utveckling och användning av spionprogram med Pegasus kapacitet i EU vore det effektivaste sättet att skydda grundläggande fri- och rättigheter. Regeringsvänliga medier i Ungern har nästan aldrig rapporterat om Pegasus.
- AZ. I sitt beslut av den 9 mars 2022 om den pågående skärpta övervakningen av verkställandet av Europadomstolens dom i målet Szabó och Vissy mot Ungern erinrade Europarådets ministerkommitté om att målet i fråga rörde kränkning av sökandenas rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv och sin korrespondens på grund av den ungerska lagstiftningen om nationella säkerhetsrelaterade åtgärder för hemlig övervakning, som saknade tillräckligt exakta, effektiva och omfattande skyddsåtgärder vid beställning, genomförande och eventuell prövning av dessa åtgärder. Ministerkommittén betonade vidare att hemlig övervakning bör betraktas som en mycket inkräktande handling som potentiellt inkräktar på rätten till yttrandefrihet och personlig integritet och hotar grundvalarna för ett demokratiskt samhälle, och erinrade samtidigt om att myndigheterna som svar på Europadomstolens dom år 2017 tillkännagav att det fanns ett behov av en lagstiftningsreform. Ministerkommittén noterade med stor oro att lagstiftningsprocessen fortfarande befann sig i ett preliminärt skede och att myndigheterna inte hade presenterat någon annan relevant utveckling, och uppmanade därför med kraft myndigheterna att snarast vidta de åtgärder som krävs för att fullt ut anpassa den nationella lagstiftningen till kraven i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, fastställa en tidsplan för lagstiftningsprocessen och lägga fram ett utkast till lagstiftningsförslag för kommittén.

Yttrandefriheten, inbegripet mediemångfald

- BA. Den 13 juli 2022 angav kommissionen i landskapitlet om Ungern i 2022 års rapport om rättsstatsprincipen att Mediemyndighetens funktionella oberoende och effektivitet måste stärkas och att den fortsatta kanaliseringen av betydande mängder statlig annonsering till regeringsvänliga medier skapar ojämlika villkor i medielandskapet. Public service-medier är verksamma i ett komplext institutionellt system, på grund av oron över deras redaktionella och ekonomiska oberoende, och mediearbetare står fortfarande inför utmaningar när de utövar sin verksamhet, bland annat övervakningen av undersökande journalister. Tillgången till offentliga uppgifter fortsätter att hindras under ett nödläge.

Torsdagen, 15 september 2022

- BB. Den 15 juli 2022 beslutade kommissionen att väcka talan mot Ungern vid EU-domstolen för brott mot EU:s telekommunikationsregler på grund av det ungerska medierådets beslut att på mycket tvivelaktiga grunder avslå Klubrádiós ansökan om användning av radiospektrum. Kommissionen drog slutsatsen att det ungerska medierådets vägran att förnya Klubrádiós rättigheter var oproportionerlig och icke-insynsvänlig, och att den ungerska nationella medielagen hade tillämpats på ett diskriminerande sätt i detta särskilda fall, i strid med direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation⁽¹⁵⁾ och yttrandefrihet.
- BC. Centraleuropeiska press- och mediestiftelsen (KESMA) grundades den 11 september 2018. Konsolideringen av över 470 mediekanaler under KESMA har haft effekter när det gäller att minska utrymmet för oberoende medier och oppositionsmedier samt begränsa tillgången till information för ungerska medborgare. De medel som spenderas på statliga medier och KESMA används för att bedriva regeringspropaganda och misskreditera oppositionen och icke-statliga organisationer. Mediemiljön kan snedvridas till förmån för regeringen genom manipulation av medieägande, statens grepp om tillsynsmyndigheter och tidigare oberoende medier, statliga reklamintäkter och beviljande av licenser – metoder som kopieras i andra delar av Europa.
- BD. I sin dom av den 8 oktober 2019, i målet Szurovecz mot Ungern, fann Europadomstolen att det skett en kränkning av yttrandefriheten när det gäller bristen på medietillgång på mottagningsanläggningar för asylsökande. Övervakningen av verkställigheten av denna dom pågår fortfarande.
- BE. I sin dom av den 3 december 2019, i målet Scheiring och Szabó mot Ungern, och i sin dom av den 2 december 2021, i målet Szél m.fl. mot Ungern, fann Europadomstolen att det hade skett kränkningar av yttrandefriheten när det gäller visning av banderoller i Ungerns parlament. Övervakningen av verkställigheten av dessa domar pågår fortfarande.
- BF. I sin dom av den 20 januari 2020, i målet Magyar Kétfarkú Kutya Párt mot Ungern, fann Europadomstolen att det hade skett en kränkning av yttrandefriheten när det gäller att utfärda påföljder för tillhandahållande av det politiska partiets mobilapplikation, som gjorde det möjligt för väljare att fotografera, anonymt ladda upp och kommentera ogiltiga röster som avgetts under en folkomröstning om invandring 2016. Övervakningen av verkställigheten av denna dom pågår fortfarande.
- BG. I ett uttalande av den 23 mars 2020 uttryckte OSSE:s representant för mediefrihet sin oro över de bestämmelser i det ungerska lagförslaget om åtgärder mot coronaviruset som skulle kunna ha en negativ inverkan på medierapporteringen om pandemin.
- BH. I sin dom av den 26 maj 2020, i målet Mándli m.fl. mot Ungern, fann Europadomstolen en kränkning av yttrandefriheten i samband med upphävandet av sökandenas akkreditering som journalister i det ungerska parlamentet. Övervakningen av verkställigheten av denna dom pågår fortfarande.
- BI. Den 24 juli 2020 ledde avskedandet av chefredaktören för Ungerns högsta oberoende nyhetsportal Index.hu till att fler än 70 journalister som påpekade tydlig inblandning i och statliga påtryckningar på deras mediekanal kollektivt avgick.
- BJ. Enligt den första Mapping Media Freedom Snapshot, som finansierades av kommissionen och offentliggjordes i juli 2020, hade covid-19-krisen sannolikt större inverkan på mediefriheten i Ungern än i alla andra europeiska länder, eftersom de befintliga utmaningarna förvärrades och nya problem uppstod. Den nya lagstiftningen som antogs under undantagstillståndet i Ungern för att bekämpa spridningen av "falsk" eller "snedvriden" information orsakade osäkerhet och självcensur bland medieföretag och medieaktörer.
- BK. I sitt memorandum om yttrandefrihet och mediefrihet i Ungern, som offentliggjordes den 30 mars 2021, angav Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter att de kombinerade effekterna av en medietillsynsmyndighet som inte är fri från politisk kontroll och av ett varaktigt och partiskt statligt ingripande på mediemarknaden har urholkat villkoren för mediepluralism och yttrandefrihet i Ungern. Kommissarien konstaterade också att den fria politiska debatten och det fria utbytet av olika åsikter, som är en förutsättning för att demokratiska samhällen ska blomstra, har begränsats kraftigt, särskilt utanför huvudstaden.

⁽¹⁵⁾ EUT L 321, 17.12.2018, s. 36.

Torsdagen, 15 september 2022

- BL. I ett uttalande efter sitt besök i Ungern den 15–22 november 2021 uppgav FN:s särskilda rapportör om främjande och skydd av rätten till åsikts- och yttrandefrihet att Ungerns ingripanden i mediesektorn under det senaste årtiondet skulle kunna medföra risker för de mänskliga rättigheterna i det kommande valet. FN:s särskilda rapportör preciserade vidare att myndigheterna, genom att utöva inflytande över mediereglerande organ, tilldela betydande statliga medel till stöd för regeringsvänliga medier, underlätta utbyggnaden och utvecklingen av medier som håller en regeringsvänlig linje och hindra de mediekanaler och journalister som rapporterar kritiskt om regeringen, på ett proaktivt sätt har omformat mediesektorn, och att deras ansträngningar för att skapa ”balans” har undergrävt mediernas mångfald, pluralism och oberoende.
- BM. Den 4 april 2022 konstaterade OSSE:s internationella valobservatörsuppdrag i sitt uttalande om preliminära iakttagelser och slutsatser att partiskheten och bristen på balans i den övervakade nyhetsbevakningen och avsaknaden av debatter mellan de viktigaste kandidaterna avsevärt begränsade väljarnas möjlighet att göra ett välgrundat val. Den 29 juli 2022 framhöll OSSE:s internationella valobservatörsuppdrag i sin slutrapport att myndigheternas omfattande reklamkampanjer och den vinklade nyhetstäckningen i offentliga och många privata medier utgjorde en omfattande kampanjplattform för det styrande partiet.
- BN. Den 8 april 2022 fastslog den ungerska nationella valmyndigheten att den landsomfattande kampanjen från icke-statliga organisationer som uppmanade människor att avge ogiltiga röster i folkomröstningen om lagen om barns tillgång till information om sexuell läggning och könsidentitet var olaglig, och ålade 16 olika ungerska icke-statliga organisationer som deltog i folkomröstningskampanjen böter.
- BO. Ungern ligger på plats 85 av de 180 länder och territorier som omfattas av Reportrar utan gränser pressfrihetsindex 2022 och förtecknas i analysen för Europa–Centralasien-regionen som ett av de länder som har intensifierat drakoniska lagar mot journalister.

Den akademiska friheten

- BP. I sin dom av den 6 oktober 2020 i mål C-66/18, kommissionen mot Ungern (*Enseignement supérieur*), fastställde EU-domstolen att Ungern genom att anta de åtgärder som föreskrivs i artikel 76.1 a och b i lag nr CCIV från 2011 om nationell högre utbildning, i dess ändrade lydelse, underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 13, 14.3 och 16 i stadgan, artikel 49 i EUF-fördraget, artikel 16 i direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden⁽¹⁶⁾, samt avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen. Centraleuropeiska universitetet tvingades lämna Budapest.
- BQ. I oktober 2018 beslutade den ungerska regeringen att stryka jämställdhetsstudier från en förteckning över masterutbildningar som berättigar till ackreditering och offentlig finansiering.
- BR. Den 2 juli 2019 antog det ungerska parlamentet ändringar av ett antal lagar om det institutionella systemet och finansieringen av forskning, utveckling och innovation, vilket innebar att vetenskapsakademien framtogs sin självständighet. Den 31 augusti 2020 avgick ledningen för universitetet för teater och filmkonst (SZFE) i protest mot införandet av en styrelse som utsetts av regeringen. Teknik- och innovationsministeriet utnämnde fem ledamöter till den nya styrelsen och avvisade ledamöter som föreslagits av universitetets senat. Två tredjedelar av de 33 stiftelser för förvaltning av tillgångar av allmänt intresse som utför offentliga uppgifter och som inrättades fram till slutet av 2021 kommer att förvalta högre utbildningsinstitut som tidigare drevs av staten.
- BS. I sitt yttrande av den 2 juli 2021 om de konstitutionella ändringar som antogs av det ungerska parlamentet i december 2020 betonade Venedigkommissionen behovet av att ompröva artikel 7 i den nionde ändringen av artikel 38 i konstitutionen och att i grundlagen införa stiftelser för förvaltning av tillgångar av allmänt intresse som utför offentliga uppgifter. Venedigkommissionen föreslog att dessa stiftelser i stället skulle regleras i lagen, och att alla

⁽¹⁶⁾ EUT L 376, 27.12.2006, s. 36.

Torsdagen, 15 september 2022

relevanta skyldigheter avseende transparens och ansvarsskyldighet för förvaltningen av deras medel (offentliga och privata) tydligt bör fastställas, samt lämpliga garantier för oberoende för styrelsens sammansättning och funktion. Venedigkommissionen nämnde också att dessa lagar bör ta hänsyn till universitetens viktiga roll som platser för fritanke och argumentation, och föreskriva alla lämpliga åtgärder för att garantera ett ordentligt skydd för akademiskt och institutionellt oberoende.

BT. I ett uttalande efter sitt besök i Ungern den 15–22 november 2021 uppmanade FN:s särskilda rapportör för främjande och skydd av åsikts- och yttrandefriheten de ungerska myndigheterna att effektivt skydda den akademiska friheten och respektera lärarnas och studenternas rättigheter, med tanke på de risker som är förknippade med privatiseringen av offentliga universitet för forskarnas självständighet.

Religionsfriheten

BU. En omfattande ändring av 2011 års kyrkakt tillkännagavs den 21 december 2018. Enligt den ungerska regeringen skulle ändringen öppna lagliga vägar för religiösa grupper att ansöka om status som religiöst samfund eller registrerad kyrka vid Budapest domstol (Fővárosi Bíróság). Övervakningen av verkställandet av Europadomstolens dom i målet Magyar Keresztény Mennonita Egyház m.fl. mot Ungern, där det konstaterades en kränkning av rätten till föreningsfrihet mot bakgrund av rätten till religionsfrihet på grund av avregistreringen av kyrkor, pågår fortfarande.

BV. Den 2 juli 2021 rekommenderade Venedigkommissionen i sitt yttrande om de konstitutionella ändringar som det ungerska parlamentet antog i december 2020 att det offentliga skolsystemet måste tillhandahålla en objektiv och pluralistisk läroplan och undvika indoktrinering och diskriminering på alla grunder, samtidigt som man respekterar föräldrarnas övertygelser och deras frihet att välja mellan religiösa och icke-religiösa klasser.

BW. Den 13 juli 2022 angav kommissionen i landskapitlet om Ungern i 2022 års rapport om rättsstatsprincipen att trycket på det civila samhällets organisationer fortsätter. Den 27 juli 2022 uppgav flera av det civila samhällets organisationer att det lagförslag som lagts fram av regeringen och som skulle ändra reglerna om offentligt samråd ”i syfte att nå en överenskommelse med Europeiska kommissionen” endast erbjuder skenlösningar. Kommissionen påpekade också att ett viktigt mål är att stärka allmänhetens deltagande i lagstiftningsarbetet, men att detta först och främst skulle kräva en reell vilja från regeringens sida, ett meningsfullt genomförande av befintliga lagar och mycket effektivare garantier än de som ingår i lagförslaget.

Föreningsfriheten

BX. I sin dom av den 18 juni 2020 i mål C-78/18, kommissionen mot Ungern (insyn i föreningar), drog EU-domstolen slutsatsen att Ungern genom att anta bestämmelserna ⁽¹⁷⁾ i lag nr LXXVI från 2017 om insyn i organisationer som får stöd från utlandet hade infört diskriminerande och omotiverade restriktioner för utländska donationer till organisationer i det civila samhället i strid med sina skyldigheter enligt artikel 63 i EUF-fördraget och artiklarna 7, 8 och 12 i stadgan. Kommissionen beslutade att överlämna en formell underrättelse till de ungerska myndigheterna den 18 februari 2021, eftersom de inte hade vidtagit de åtgärder som var nödvändiga för att följa domen. Den 20 juli 2021 angav kommissionen i landskapitlet om Ungern i 2021 års rapport om rättsstatsprincipen att Ungerns parlament hade upphävt lagen och infört nya regler om laglighetskontroller för det civila samhället, och att det fortfarande utövades påtryckningar på regeringskritiska organisationer i det civila samhället. Den systematiska nedmonteringen av rättsstatsprincipen, demokratin och de grundläggande rättigheterna har begränsat utrymmet för oppositionspartier och organisationer i det civila samhället, fackföreningar och intressegrupper, vilket inte lämnar något utrymme för social dialog och samråd.

⁽¹⁷⁾ Bestämmelser som ålägger vissa kategorier av organisationer i det civila samhället som direkt eller indirekt får stöd från utlandet över ett visst tröskelvärde en skyldighet att registrera, deklarerar och offentliggöra, och som ger möjlighet att tillämpa sanktioner mot organisationer som inte uppfyller dessa skyldigheter.

Torsdagen, 15 september 2022

- BY. Antagandet av den nya lagen föregicks inte av något offentligt samråd av något slag och de icke-statliga organisationerna rådfrågades inte heller direkt, vilket strider mot Venedigkommissionens rekommendation i dess yttrande av den 20 juni 2017 om att det offentliga samrådet i möjligaste mån bör omfatta alla organisationer i det civila samhället vars status, finansiering eller verksamhetsområde skulle påverkas av lagstiftningens ikraftträdande. Enligt den nya lagen kan dessa organisationer nu bli föremål för regelbundna finansiella inspektioner av det statliga revisionsverket. Organisationer i det civila samhället är oroade över att det statliga revisionsverket, vars huvudsakliga uppgift är att övervaka användningen av offentliga medel – inte privata donationer – kommer att användas för att utöva större påtryckningar på dem. Organisationer i det civila samhället har varnat för att staten i och med den nya lagen om icke-statliga organisationer kommer att inkräkta på oberoendet för organisationer som inrättats på grundval av föreningsrätten och på privatlivet för medborgare som försvarar allmänintresset samt att lagen är skadlig för utövandet av yttrandefriheten och den demokratiska allmänheten som helhet. Det statliga revisionsverket inledde kontroller av dussintals icke-statliga organisationer den 17 maj 2022 och bad om deras redovisnings- och likviditetsförvaltningspolicy.
- BZ. Den 23 juli 2021 tillkännagavs att ingen överenskommelse hade nåtts mellan givarstaterna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Norge – Island, Liechtenstein och Norge – om att utse en fondförvaltare för att förvalta finansieringen av det civila samhället i Ungern. Till följd av detta kommer inga program att genomföras under den innevarande finansieringsperioden, vilket innebär att de 214,6 miljoner EUR i finansiering som hade avsatts för Ungern kommer att dras in.
- CA. I sitt gemensamma yttrande av den 17 december 2018 om avsnitt 253 i lag XLI av den 20 juli 2018 om ändring av vissa skattelagar och andra relaterade lagar och om den särskilda invandringsskatten konstaterade Venedigkommissionen och OSSE/ODIHR att skatten på 25 % på ekonomiskt stöd till en invandringsstödjande verksamhet i Ungern eller på ekonomiskt stöd till en organisation med säte i Ungern som utför invandringsstödjande verksamhet inte uppfyller laglighetskraven och utgör omotiverade kränkningar av yttrandefriheten och föreningsfriheten för de berörda icke-statliga organisationerna.
- CB. I sin rapport av den 21 maj 2019, efter ett besök i Ungern den 4–8 februari 2019, betonade Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter att lagstiftningsåtgärderna hade stigmatiserat och kriminaliserat det civila samhällets verksamhet, som bör betraktas som fullt legitim i ett demokratiskt samhälle, och ha en kontinuerlig dämpande effekt på icke-statliga organisationer, samtidigt som hon noterade att vissa av de rättsliga bestämmelserna är ytterst vaga, godtyckliga och inte genomförs i praktiken.
- CC. I sin rapport av den 11 maj 2020, efter ett besök i Ungern den 10–17 juli 2019, konstaterade FN:s särskilda rapportör om migranternas mänskliga rättigheter att organisationer i det civila samhället som arbetar med migranternas rättigheter i Ungern hade upplevt många hinder för att utföra sitt legitima och viktiga arbete till följd av lagändringar, finansiella restriktioner och andra operativa och praktiska åtgärder som vidtagits av de berörda myndigheterna. FN:s särskilda rapportör noterade också att ett antal organisationer i det civila samhället hade utsatts för smutskastningskampanjer, i vissa fall följt av administrativa utredningar eller brottsutredningar.

Rätten till likabehandling, inbegripet hbtqi-rättigheter

- CD. Den 13 juli 2022 angav kommissionen i landskapitlet om Ungern i 2022 års rapport om rättsstatsprincipen att den ungerska kommissionären för grundläggande rättigheter hade fått fler befogenheter, men hans ackreditering nedgraderades som en följd av farhågor angående hans oberoende. I rapporten och rekommendationerna från det virtuella mötet i underkommittén för ackreditering, som hölls den 14–25 mars 2022, rekommenderade den globala alliansen av nationella människorättsinstitutioner att kommissionären för grundläggande rättigheter skulle nedgraderas till B-status, eftersom underkommittén inte hade fått de skriftliga bevis som krävdes för att fastställa att kommissionären faktiskt utförde sitt mandat i förhållande till utsatta grupper såsom etniska minoriteter, hbtqi-personer, människorättsförsvarare, flyktingar och migranter, eller i förhållande till viktiga människorättsfrågor såsom mediepluralism, medborgarutrymme och rättsväsendets oberoende. Underkommittén ansåg att kommissionären agerade på ett sätt som allvarligt äventyrade efterlevnaden av Parisprinciperna om kriterier för standarder för nationella människorättsinstitutioner. Underkommittén noterade också problem i urvals- och utnämningssprocessen samt i arbetsrelationer och samarbete med det civila samhällets organisationer och människorättsförsvarare.

Torsdagen, 15 september 2022

- CE. Den 15 juni 2021 antog det ungerska parlamentet en lag som ursprungligen var avsedd att bekämpa pedofili, men som efter ändringar som lagts fram av ledamöter från det styrande Fidesz-partiet innehåller klausuler som förbjuder framställning av homosexualitet och könsbyte för minderåriga. Lagen förbjuder homosexualitet och könsbyte från att ingå i sexualundervisningen och föreskriver att sådan undervisning nu endast kan bedrivas av registrerade organisationer. Ändringar av lagen om marknadsföring och av medielagen kräver att reklam och innehåll som skildrar hbtqi-personer måste klassas som kategori V (dvs. att de inte rekommenderas för minderåriga). Att koppla sexuell läggning och könsidentitet till kriminella handlingar som pedofili är oacceptabelt och leder till ytterligare diskriminering och stigmatisering av sexuella minoriteter. Som en följd av de nationella bestämmelserna om förbud mot eller begränsad tillgång till innehåll som skildrar så kallad avvikelser från identifiering med medfött kön, könsbyte eller homosexualitet för personer under 18 år, utfärdade Ungerns regering ett dekret som beordrade barnbokhandlare att förpacka böcker och mediematerial som skildrar homosexualitet i slutna förpackningar och förbjöd försäljning av böcker eller mediematerial som skildrar samkönade relationer eller könsbyte inom 200 meter från skolor och kyrkor. Detta omfattade barnboken "Sagolandet tillhör alla", utgiven av Labrizs.
- CF. Den 2 december 2021 beslutade kommissionen att skicka ett motiverat yttrande till de ungerska myndigheterna med tanke på att Ungern genom att införa en skyldighet att tillhandahålla information om avvikelser från "traditionella könsroller" begränsar yttrandefriheten för författare och bokutgivare (artikel 11 i stadgan), diskriminerar på grund av sexuell läggning på ett omotiverat sätt (artikel 21 i stadgan) och tillämpar på ett inkorrekt sätt EU:s regler om otillbörliga affärsmetoder enligt direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden⁽¹⁸⁾.
- CG. Den 15 juli 2022 beslutade kommissionen att väcka talan mot Ungern vid EU-domstolen med avseende på landets nationella regler som syftar till att förbjuda eller begränsa tillgången till innehåll som skildrar så kallad avvikelser i självidentitet motsvarande kön vid födseln, könsbyte eller homosexualitet för personer under 18 år. Kommissionen drog slutsatsen att särskilt dessa regler strider mot direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster⁽¹⁹⁾, direktiv 2000/31/EG om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden⁽²⁰⁾ och mot människans värdighet, yttrandefriheten och informationsfriheten, rätten till respekt för privatlivet samt rätten till icke-diskriminering enligt artiklarna 1, 7, 11 respektive 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Kommissionen angav också att de omtvistade bestämmelserna, på grund av dessa överträdelsers allvarliga karaktär, också strider mot de gemensamma värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget. Den 22 juni 2021 gjorde 18 EU-medlemsstater tillsammans ett uttalande i anslutning till rådets (allmänna frågor) möte i vilket de motsatte sig antagandet av lagen.
- CH. I sin rapport av den 21 maj 2019 beskrev Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, efter ett besök i Ungern den 4–8 februari 2019, Ungerns tillbakagång när det gäller jämställdhet och kvinnors rättigheter, att den politiska representationen för kvinnor är mycket låg och att inom ramen för regeringspolitiken är kvinnofrågor nära kopplade till familjefrågor samt att myndigheterna har upphört med att genomföra en särskild strategi för jämställdhet.
- CI. I ett uttalande av den 29 april 2020 uppmanade FN:s oberoende expert för skydd mot våld och diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet Ungern att stryka ett förslag till lagstiftning som skulle neka transpersoner och personer med icke-normativa könsuttryck rätten till rättsligt erkännande och självbestämmande.
- CJ. I sina avslutande iakttagelser av den 3 mars 2020 om Ungerns sjätte periodiska rapport uppmanade FN:s kommitté för barnets rättigheter Ungern att agera, anta en strategi och tillhandahålla information och stöd till utsatta barn, inbegripet särskilda åtgärder som riktar sig till flickor, romska barn, asylsökande och migrerande barn samt

⁽¹⁸⁾ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽¹⁹⁾ EUT L 95, 15.4.2010, s. 1.

⁽²⁰⁾ EUT L 178, 17.7.2000, s. 1

Torsdagen, 15 september 2022

homosexuella, bisexuella, transsexuella och intersexuella barn. Kommittén uttryckte också allvarlig oro över att barn med funktionsnedsättning berövas sina familjer och bor på institutioner, att de ungerska myndigheterna inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att sätta stopp för placeringar på institution och för att främja tillgången till hälso- och sjukvård, rehabiliteringstjänster och annan inkluderande verksamhet, fall av sexuella övergrepp mot och misshandel av barn med funktionsnedsättning som vårdas på institutioner, brist på information om situationen för romska barn med funktionsnedsättning och den fortsatta stigmatiseringen av barn med funktionsnedsättning.

- CK. Den 5 maj 2020 antog Ungerns parlament en resolution om att neka ratificeringen av konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen).
- CL. I sin dom av den 16 juli 2020 i målet Rana mot Ungern konstaterade Europadomstolen att det skett en kränkning av rätten till respekt för privatlivet i fallet med en transsexuell man från Iran som hade beviljats asyl i Ungern men inte lagligen kunde byta kön och namn i landet. I sitt beslut av den 10 juni 2022 om den pågående förstärkta övervakningen av verkställandet konstaterade Europarådets ministerkommitté med oro att de ungerska myndigheterna inte har vidtagit några åtgärder för att skapa en lämplig lösning för lagligen bosatta tredjelandsmedborgare som ansöker om rättsligt erkännande av könstillhörighet. I maj 2020 antog det ungerska parlamentet dessutom lagstiftning som omöjliggjorde rättsligt erkännande av könstillhörighet för ungerska transpersoner.
- CM. I ett uttalande av den 14 juni 2021 uppmanade Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter de ungerska parlamentsledamöterna att förkasta ändringsförslag som förbjuder diskussioner om sexuell och könsrelaterad identitet och mångfald. I sitt yttrande av den 13 december 2021 om förenligheten när det gäller lag LXXIX från 2021 om ändring av vissa lagar för skydd av barn med internationella människorättsnormer konstaterade Venedigkommissionen att ändringarna knappast kan anses vara förenliga med Europakonventionen och internationella människorättsnormer och uppmanade de ungerska myndigheterna att upphäva ett antal bestämmelser.
- CN. I sitt yttrande av den 2 juli 2021 om de konstitutionella ändringar som det ungerska parlamentet antog i december 2020 rekommenderade Venedigkommissionen att den konstitutionella ändring som definierar äktenskapet som en förening mellan en man och en kvinna och tillägget att "modern ska vara en kvinna och fadern ska vara en man" inte bör användas som en förevändning för att upphäva befintliga lagar om skyddet av personer som inte är heterosexuella, eller för att ändra dessa lagar till deras nackdel. Venedigkommissionen rekommenderade också att tolkningen och tillämpningen av de konstitutionella ändringarna, särskilt vid utarbetandet av genomförandelagstiftningen, bör göras på ett sådant sätt att principen om icke-diskriminering på alla grunder, även på grund av sexuell läggning och könsidentitet, tillämpas grundligt. Den noterade även att ändringen om att "Ungern ska skydda barnets rätt till en självidentitet motsvarande kön vid födseln" bör upphävas eller ändras för att säkerställa att den inte leder till att transpersoner förvägras rätten till rättsligt erkännande av deras könsidentitet.
- CO. I sitt yttrande av den 18 oktober 2021 om ändringarna av lagen om likabehandling och främjande av lika möjligheter och av lagen om kommissarien för grundläggande rättigheter, som antogs av det ungerska parlamentet i december 2020, uppgav Venedigkommissionen att det finns risker med sammanslagningen av jämlikhetsorganen med de nationella människorättsinstitutionerna, inbegripet, men inte begränsat till, det faktum att institutionerna kan ha olika traditioner, rättsliga förfaranden och tillvägagångssätt, och observerade att konflikten mellan de befogenheter som kommissarien för grundläggande rättigheter redan har enligt lag CXI och de befogenheter som denne tilldelats i egenskap av efterföljare till Ungerns likabehandlingsmyndighet tydligt visar på en risk som kan undergräva effektiviteten i arbetet med att främja jämlikhet och bekämpa diskriminering.
- CP. I sitt uttalande av den 13 januari 2022 uppgav Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter att det var djupt beklagligt att den ungerska regeringen hade beslutat att genomföra en nationell folkomröstning om barns tillgång till information om sexuell läggning och könsidentitet samma dag som parlamentsvalet hölls, eftersom det främjade instrumentaliserandet av hbtqi-personers mänskliga rättigheter. Den 29 juli 2022 betonade OSSE:s internationella valobservatörsuppdrag i sin slutrapport att den rättsliga ramen för folkomröstningen till stor del är otillräcklig och inte säkerställer lika villkor för folkomröstningskampanjer, eftersom den inte uppfyller de viktigaste rekommendationerna

Torsdagen, 15 september 2022

enligt internationell god praxis, och att regeringen enligt en ändring från 2018 har fullständiga kampanjrättigheter när den är initiativtagare till en folkomröstning, vilket står i strid med internationell god praxis, och att myndigheterna inte är skyldiga att ge väljarna objektiv information om folkomröstningsfrågorna eller om förespråkarnas och motståndarnas ståndpunkter, vilket försämrar väljarnas möjlighet att göra ett välgrundat val. Folkomröstningen mot hbtqi-personer i Ungern den 3 april 2022 var ogiltig eftersom varken alternativet "ja" eller "nej" erhöll 50 % av rösterna. Folkomröstningen har i hög grad kritiserats för att strida mot principen om icke-diskriminering.

CQ. Den 29 juli 2022 betonade OSSE:s internationella valobservatörsuppdrag i sin slutrapport att mindre än 20 % av alla kandidater var kvinnor, vilket avsevärt begränsade möjligheterna att stärka kvinnors låga representation i den nationella politiken i Ungern. Andelen kvinnor i det ungerska parlament som valdes 2022 är 14 %.

CR. I sina avslutande iakttagelser av den 25 mars 2022 om Ungerns kombinerade andra och tredje rapport uttryckte FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning oro över att personer med funktionsnedsättning inte har någon mekanism för att fatta självständiga beslut, och rekommenderade Ungern att ändra sin lagstiftning för att säkerställa att beslutsfattandet respekterar funktionsnedsatta personers värdighet, självständighet, vilja och preferenser när de utövar sin rättskapacitet. Kommittén rekommenderade också att Ungern omformar sina åtgärder och omdirigerar sina budgetar till samhällsbaserade stödtjänster, såsom personlig assistans, i syfte att tillhandahålla stöd till funktionsnedsatta personer så att de kan leva självständigt och på lika villkor i samhället.

Rättigheterna för personer som tillhör minoriteter, inbegripet romer och judar, och skydd mot hatiska uttalanden mot sådana minoriteter

CS. Den 9 juni 2021 beslutade kommissionen att skicka en formell underrättelse till Ungern eftersom landets nationella lagstiftning inte fullt ut stämde överens med EU:s bestämmelser om förbud mot diskriminering enligt rådets direktiv 2000/43/EG om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung⁽²¹⁾ och direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling⁽²²⁾, i vilka det krävs att medlemsstaterna inför effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för diskriminering. En stor ändring skedde i juli 2020 när Ungern ändrade det nationella sanktionssystemet och tvingade domstolarna att ge moralisk ersättning för diskriminering inom utbildning och yrkesutbildning endast i form av utbildning och inte i form av en engångsutbetalning. Europaparlamentet har upprepade gånger uppmanat medlemsstaterna att ta itu med antiziganism genom effektiva lagstiftningsåtgärder och politiska åtgärder.

CT. Den 2 december 2021 skickade kommissionen en formell underrättelse till Ungern om införlivandet av rådets rambeslut 2008/913/RIF om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen⁽²³⁾, eftersom den ungerska rättsliga ramen inte kriminaliserar offentligt urskuldande, förnekande eller allvarligt föringande av internationella brott och inte säkerställer att rasistiska och främlingsfientliga motiv betraktas som en försvärande omständighet eller att sådana motiv beaktas av nationella domstolar för alla typer av brott.

CU. I sina avslutande iakttagelser av den 6 juni 2019 om Ungerns kombinerade 18:e till 25:e periodiska rapporter uppgav FN:s kommitté för avskaffande av rasdiskriminering att den var djupt oroad över förekomsten av rasistisk hatpropaganda mot romer, migranter, flyktingar, asylsökande och andra minoriteter, vilket underblåser hat och intolerans och ibland uppmuntrar till våld mot sådana grupper, särskilt från ledande politiker och i medierna, inbegripet på internet. Kommittén var särskilt djupt oroad över rapporter om att offentliga personer, även på högsta nivå, hade gjort uttalanden som kan främja rasistiskt hat, särskilt som en del av regeringens kampanj mot invandrare och flyktingar, som inleddes 2015, och över närvaron av organisationer som främjar rasistiskt hat och deras verksamhet. Kommittén noterade informationen om de åtgärder som vidtagits för att förbättra romernas situation, inbegripet inom hälso- och sjukvård och utbildning, samt genom den nationella strategin för social integration från 2011, men var mycket oroad över den fortsatta diskrimineringen av romer och den segregering och extrema fattigdom som de drabbas av.

⁽²¹⁾ EUT L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁽²²⁾ EUT L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽²³⁾ EUT L 328, 6.12.2008, s. 55.

Torsdagen, 15 september 2022

- CV. I sitt femte yttrande om Ungern av den 26 maj 2020 uppgav Europarådets rådgivande kommitté för ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter att Ungern har behållit sin politik för att stödja nationella minoriteter på grundval av en solid rättslig ram, men att det fortfarande var nödvändigt att ta itu med de strukturella svårigheter som romerna står inför på alla områden i det offentliga och privata livet, inbegripet utbildning, sysselsättning, bostäder och tillgång till hälso- och sjukvård. Kommittén betonade att brådskande åtgärder måste vidtas för att åtgärda romernas situation, bekämpa avhopp från skolan i förtid och främja inkluderande och kvalitativ utbildning, även i segregerade områden. Den påpekade även att det i missgynnade regioner finns ett behov av större komplementaritet mellan nationell och lokal politik för att tillhandahålla långsiktiga lösningar på sysselsättnings- och bostadsproblem, samtidigt som tillgången till hälso- och sjukvård och sociala tjänster fortfarande kännetecknades av allvarliga praktiska hinder, främst till romska kvinnors och barns nackdel.
- CW. I sitt beslut av den 10 juni 2022 om den pågående förstärkta övervakningen av verkställandet av Europadomstolens domar i målen Horváth och Kiss mot Ungern påminde Europarådets ministerkommitté om att ärendet i fråga gällde diskriminerande placering och överrepresentation av romska barn i specialskolor för barn med psykisk funktionsnedsättning, och att staten hade en positiv skyldighet att se till att man inte fortsätter med diskriminerande metoder. Utskottet upprepade med kraft sin uppmaning till myndigheterna att tillhandahålla exempel som visar hur effektiva de administrativa och rättsliga åtgärderna är mot bakgrund av expertkommittéernas slutsatser och att komplettera de statistiska uppgifter som lämnats i detta avseende, uppmanade med kraft myndigheterna att komplettera den statistiska informationen med etniskt uppdelade data om antalet överklaganden avseende romska barn och upprepade bestämt sin uppmaning till myndigheterna att lämna ytterligare information om alla relevanta förfaranden inför kommissionsledamoten med ansvar för grundläggande rättigheter.
- CX. Övervakningen av verkställandet av Europadomstolens domar pågår fortfarande i målet Balázs mot Ungern avseende kränkningar av förbudet mot diskriminering tillsammans med förbudet mot omänsklig eller förnedrande behandling på grund av myndigheternas underlåtenhet att effektivt utreda frågan om möjliga rasistiska motiv bakom den misshandel som de romska klagandena utsätts för av brottsbekämpande tjänstemän.
- CY. Den 29 juli 2022 antog ledarna för parlamentets politiska grupper ett uttalande som fördömde premiärminister Viktor Orbáns öppet rasistiska uttalanden om att inte vilja bli "folk av blandad ras", och underströk att dessa uttalanden strider mot våra värden, som också är förankrade i EU-fördragen.

Migranternas, asylsökandes och flyktingars grundläggande rättigheter

- CZ. I sin dom av den 19 mars 2020 i mål C-564/18, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tomba)*, slog EU-domstolen fast att direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd⁽²⁴⁾ utgör hinder för nationell lagstiftning som gör det möjligt att avvisa en ansökan om internationellt skydd på grund av att sökanden anlåtit till den berörda medlemsstatens territorium via en stat där denne inte var utsatt för förföljelse eller risk för allvarlig skada, eller där en tillräcklig skyddsnivå garanteras. EU-domstolen drog slutsatsen att direktivet också utgör hinder för nationell lagstiftning som fastställer en tidsfrist på åtta dagar inom vilken en domstol som prövar ett överklagande av ett beslut om att avvisa en ansökan om internationellt skydd ska meddela ett avgörande, om den domstolen inom en sådan tidsfrist inte kan säkerställa att de materiella regler och processuella garantier som sökanden åtnjuter enligt EU-rätten är effektiva.
- DA. I sina domar av den 2 april 2020 i de förenade målen C-715/17, C-718/17 och C-719/17, inbegripet kommissionen mot Ungern (tillfällig mekanism för omplacering av personer som ansöker om internationellt skydd), slog EU-domstolen fast att Ungern sedan den 25 december 2015 har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5.2 i rådets beslut (EU) 2015/1601⁽²⁵⁾, samt, följaktligen, sina efterföljande skyldigheter avseende omplacering enligt artikel 5.4–5.11 i detta beslut, genom att underlåta att regelbundet, och minst var tredje månad, ange ett rimligt antal sökande av internationellt skydd som snabbt kan omplaceras till landets territorium.

⁽²⁴⁾ EUT L 180, 29.6.2013, s. 60.

⁽²⁵⁾ Rådets beslut (EU) 2015/1601 av den 22 september 2015 om fastställande av provisoriska åtgärder på området internationellt skydd till förmån för Italien och Grekland (EUT L 248, 24.9.2015, s. 80).

Torsdagen, 15 september 2022

- DB. I sina domar av den 14 maj 2020 i de förenade målen C-924/19 PPU och C-925/19 PPU Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság och Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság slog EU-domstolen fast att direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna⁽²⁶⁾ och direktiv 2013/33/EU om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd⁽²⁷⁾ innebär att ett beslut att ålägga en tredjelandsmedborgare att utan avbrott stanna kvar i ett transitområde som är begränsat och slutet, inom vilket denna medborgares rörelsefrihet är begränsad och hans eller hennes förflyttningar övervakas, och som vederbörande inte kan lämna frivilligt i någon riktning, framstår som ett frihetsberövande, som är kännetecknande för förvar i den mening som avses i de nämnda direktiven. EU-domstolen uppgav att EU-rätten utgör hinder för ett antal bestämmelser i den ungerska lagstiftningen.
- DC. I sin dom av den 17 december 2020 i mål C-808/18, kommissionen mot Ungern (Accueil des demandeurs de protection internationale), slog EU-domstolen fast att Ungern hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiven 2008/115/EG, 2013/32/EU och 2013/33/EU genom att: i) föreskriva att ansökningar om internationellt skydd från tredjelandsmedborgare eller statslösa personer endast får göras i transitområdena Röszke och Tompa, samtidigt som antalet sökande som tillåts resa in i dessa transitområden per dag begränsas drastiskt, ii) inrätta ett system för systematiskt förvar av personer som ansöker om internationellt skydd i transitområdena Röszke och Tompa, iii) tillåta avlägsnande av alla tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på dess territorium, utan att iaktta de förfaranden och skyddsåtgärder som fastställs i unionens regelverk, och iv) genom att kräva att personer som ansöker om internationellt skydd, för att kunna utöva sin rätt att stanna kvar i landet, ska uppfylla villkor som strider mot EU-rätten. Den 27 januari 2021 meddelade Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) att den upphörde med sin verksamhet i Ungern, efter EU-domstolens dom. Den 12 november 2021 beslutade kommissionen att hänskjuta Ungern till EU-domstolen för underlåtenhet att följa domen och begärde att EU-domstolen skulle besluta om ekonomiska sanktioner (mål C-123/22).
- DD. Den 9 juni 2021 beslutade kommissionen att skicka en formell underrättelse och ett motiverat yttrande till de ungerska myndigheterna för underlåtenhet att fullt ut införliva direktiv 2013/32/EU när det gäller bestämmelser om personlig intervju, läkarundersökning, garantier för ensamkommande barn och tonåringar och om asylprövningsförfarandet.
- DE. Den 15 juli 2021 beslutade kommissionen att hänskjuta Ungern till EU-domstolen med tanke på att det nya asylförfarandet är oförenligt med artikel 6 i direktiv 2013/32/EU, tolkat mot bakgrund av artikel 18 i stadgan (mål C-823/21, kommissionen mot Ungern).
- DF. I sin dom av den 16 november 2021 i mål C-821/19, kommissionen mot Ungern (Incrimination de l'aide aux demandeurs d'asile) slog EU-domstolen fast att Ungern hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt i) artikel 33.2 i direktiv 2013/32/EU, genom att tillåta att en ansökan om internationellt skydd avvisas på grund av att sökanden anlåtit till dess territorium via en stat där personen inte var utsatt för förföljelse eller risk för allvarlig skada, eller där en tillräcklig skydds nivå garanterades, ii) artikel 8.2 och artikel 22.1 i direktiv 2013/32/EU samt artikel 10.4 i direktiv 2013/33/EU, genom att i sin nationella lagstiftning kriminalisera handlingar som utförs av en person som inom ramen för en organiserad verksamhet tillhandahåller bistånd med att göra eller lämna in en asylansökan på landets territorium, om det bortom allt rimligt tvivel kan bevisas att personen i fråga var medveten om att ansökan inte kunde bifallas enligt denna lag, och iii) artikel 8.2, artikel 12.1 c och artikel 22.1 i direktiv 2013/32/EU och artikel 10.4 i direktiv 2013/33/EU genom att hindra varje person som misstänks ha begått ett sådant brott från att närma sig landets yttre gränser.
- DG. I sin rapport av den 21 maj 2019 till följd av besöket i Ungern den 4–8 februari 2019 konstaterade Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter att inställningen till invandring och asylsökande, som den ungerska regeringen antog 2015, har lett till en rättslig ram som undergräver mottagandet av asylsökande och integrationen av erkända flyktingar enligt internationella skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter.

⁽²⁶⁾ EUT L 348, 24.12.2008, s. 98.

⁽²⁷⁾ EUT L 180, 29.6.2013, s. 96.

Torsdagen, 15 september 2022

- DH. I sin rapport av den 17 mars 2020 till följd av ett besök i Ungern 2018 underströk Europeiska kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning att sedan kommitténs ad hoc-besök 2017 hade ingenting gjorts för att införa effektiva skyddsåtgärder för att förhindra misshandel av personer som återsänts av den ungerska polisen genom gränsstängslet mot Serbien, och att det också var tydligt att det fortfarande inte fanns några rättsmedel för att ge sådana personer effektivt skydd mot påtvingat återvändande och/eller utvisning, inbegripet kedje-refoulment.
- DI. I sina avslutande iakttagelser av den 6 juni 2019 om Ungerns kombinerade 18:e till 25:e periodiska rapporter uttryckte FN:s kommitté för avskaffande av rasdiskriminering oro över den alarmerande situationen för asylsökande, flyktingar och migranter och över rapporter om att principen om non-refoulement inte respekterades fullt ut i lag och i praktiken. Kommittén var också djupt oroad över den rapporterade överdrivna användningen av våld från brottsbekämpande myndigheters sida mot tredjelandsmedborgare som befann sig var som helst i Ungern, medan de som befann sig nära gränsen till Serbien "tvingades tillbaka", vilket ledde till skador och kroppsskada.
- DJ. I sin dom av den 2 mars 2021 i mål R.R. m.fl. mot Ungern, fann Europadomstolen att bristen på mat till den första klaganden (R.R.) och de övriga klagandenas (en gravid kvinna och barn) vistelsevillkor hade lett till en överträdelse av förbudet mot omänsklig eller förnedrande behandling. Europadomstolen konstaterade också att klagandenas vistelse i transitområdet hade inneburit ett de facto frihetsberövande och att avsaknaden av ett formellt beslut från myndigheterna och av förfaranden genom vilka lagenligheten av deras förvar snabbt hade kunnat avgöras av en domstol hade lett till kränkningar av rätten till frihet och säkerhet. Europadomstolen kom fram till liknande slutsatser i sina domar av den 24 februari 2022 i mål M.B.K. m.fl. mot Ungern och den 2 juni 2022 i mål in H.M. m.fl. mot Ungern. Den förstärkta övervakningen av verkställigheten av dessa domar pågår fortfarande.
- DK. I sin rapport av den 11 maj 2020, sammanställd efter ett besök i Ungern 2019, upprepade FN:s särskilda rapportör om migranters mänskliga rättigheter sin uppmaning till den ungerska regeringen att genomföra en meningsfull omprövning av den nuvarande situationen och migrationspolitiken och angav att Ungern bör förklara den så kallade krisituationen som avslutad, då den inte motsvarar faktiska förhållanden och har haft en allvarlig negativ inverkan på migranters och asylsökandes mänskliga rättigheter, friheten för organisationer i det civila samhället och rättsväsendets makt, samt häva alla andra restriktioner som har liknande innebörd och konsekvenser.
- DL. I sin dom av den 8 juli 2021 i målet Shahzad mot Ungern konstaterade Europadomstolen att klaganden hade blivit föremål för "kollektiv" utvisning eftersom hans enskilda situation inte hade fastställts av myndigheterna, som inte hade tillhandahållit verkliga och fungerande sätt att resa in i Ungern, och klaganden hade inte utvisats på grund av hans uppträdande och han hade inte haft tillgång till adekvata rättsmedel. Förstärkt övervakning av verkställigheten av denna dom pågår fortfarande.
- DM. I sitt beslut av den 2 december 2021 om den pågående förstärkta övervakningen av verkställigheten av Europadomstolens dom i målet Ilias och Ahmed mot Ungern erinrade Europarådets ministerkommitté om att ifrågavarande ärende rörde en överträdelse av den förfarandemässiga skyldigheten enligt artikel 3 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna att bedöma riskerna för misshandel innan de asylsökande utvisas till Serbien, då man förlitar sig på ett generellt antagande om ett "säkert tredjeland", beklagade djupt att inga åtgärder hade vidtagits för att genomföra den nödvändiga omprövningen av det lagstiftningsmässiga antagandet om "säkert tredjeland" med avseende på Serbien och upprepade bestämt sin uppmaning att genomföra en sådan omprövning utan dröjsmål och i enlighet med kraven i Europadomstolens rättspraxis, och att lägga fram grunderna och resultatet av denna. Kommittén noterade också med stor oro att trots de farhågor som uttryckts i dess tidigare beslut hade genomförandet av tvångsutvisningar utan ordnade förfaranden fortsatt, och upprepade med kraft sin uppmaning till de ungerska myndigheterna att fullt ut uppfylla de krav som följer av Europadomstolens dom och att se till att påtvingade återvändanden utformas genom ordnade förfaranden och garantier, särskilt avseende varje persons rätt att söka asyl i enlighet med internationell rätt.
- DN. Övervakningen av verkställandet av Europadomstolens domar i målet Nabil m.fl. mot Ungern, som gäller kränkningar av de asylsökandes rätt till frihet och säkerhet under tiden för deras frihetsberövande i väntan på att deras asylansökningar prövas, pågår fortfarande.

Torsdagen, 15 september 2022

DO. I sin inlägga av den 12 augusti 2022 till Europarådets ministerkommitté uppgav Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter att tillgång till asylförfarandet och till en konkret och individuell riskbedömning har blivit praktiskt taget omöjlig i Ungern på grund av de på varandra följande och överlappande åtgärder som regeringen vidtagit sedan 2015. Potentiella asylsökande nekas antingen laglig inresa till territoriet eller, med få undantag, tvingas lämna Ungern och genomgå en förhandskontroll genom ambassadförfarandet innan de kan lämna in en ansökan om internationellt skydd. Denna gradvisa avveckling av asylsystemet har konsekvent åtföljts och underblåsts av den ungerska regeringens hårda inställning mot migranter, vilket ytterligare undergräver mottagandet och skyddet av flyktingar och asylsökande i landet.

Ekonomiska och sociala rättigheter

DP. I sin rekommendation av den 12 juli 2022 om Ungerns nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Ungerns konvergensprogram 2022 rekommenderade rådet fortsatt integrering av de mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden, särskilt genom kompetensutveckling, och förlängning av utbetalningsperioden för arbetslöshetsersättning för att förbättra tillräckligheten för det sociala biståndet och säkerställa tillgång till grundläggande tjänster och lämpliga bostäder för alla. Rådet rekommenderade att utbildningsresultaten skulle förbättras och att mindre gynnade grupper, särskilt romer, i större utsträckning skulle delta i allmän utbildning av hög kvalitet samt att tillgången till förebyggande vård och primärvård skulle förbättras.

DQ. I sina avslutande iakttagelser av den 3 mars 2020 om Ungerns sjätte periodiska rapport rekommenderade FN:s kommitté för barnets rättigheter Ungern att fortsätta att investera i åtgärder för att få slut på fattigdomen, med särskild uppmärksamhet på romska barn och barn som bor i socioekonomiskt eftersatta områden och uttryckte sin oro över antalet elever som lämnar skolan i förtid, varav de flesta kommer från mindre gynnsamma förhållanden, tilldelningen av offentliga skolor till religiösa samfund, vilket kan bidra till segregation på grund av religion och trosuppfattning, den fortsatta diskrimineringen av romska barn inom utbildningen, utbildningsklyftan mellan romska och icke-romska barn, bristen på officiella uppgifter om romska barn inom utbildningen, mobbningen, övergreppen och utestängningen som drabbar barnen i skolorna, i synnerhet hbtqi-barn samt användningen av disciplinära metoder i skolorna utan skydd mot fysiskt och psykiskt våld.

DR. Den 11 februari 2022 utfärdade den ungerska regeringen ett undantagsdekret som fastställde "de nödvändiga minimitjänster" som måste kunna tillhandahållas under en strejk enligt strejklagen, men tolkade dessa så brett att strejker i praktiken omöjliggjordes. Dekretet begränsade rättigheterna för lärare som hade tillkännagivit planer på att strejka den 16 mars 2022.

DS. Sedan förbudet mot att stadigvarande vara bosatt på allmänt tillgänglig plats antogs har flera allmänna domstolar begärt att författningsdomstolen ska ogiltigförklara denna lag med motiveringen att den är författningsstridig på många grunder. Efter en lång försening avisade författningsdomstolen alla framställningar som ingivits av de allmänna domstolarna på alla grunder och vägrade beakta inlagor som inte stödde regeringens resonemang. När det gäller hemlöshet inriktar sig det sociala trygghetssystemet framförallt på att olagligförklara hemlösa personers vistelse på allmän plats och på att fastställa påföljder, i stället för att eftersträva social integration.

1. Europaparlamentet upprepar att dess farhågor rör följande frågor i Ungern:

- det konstitutionella systemets och valsystemets funktionssätt,
- rättsväsendets och andra institutioners oberoende och domarnas rättigheter,
- korruption och intressekonflikter,
- integritetsskydd och skydd av personuppgifter,
- yttrandefriheten, inbegripet mediemångfald,
- den akademiska friheten,

Torsdagen, 15 september 2022

- religionsfriheten,
- föreningsfriheten,
- rätten till likabehandling, inbegripet hbtqi-rättigheter,
- rättigheterna för personer som tillhör minoritetsgrupper, bl.a. romer och judar, och skydd mot hatiska uttalanden mot sådana minoriteter,
- migranternas, asylsökandes och flyktingars grundläggande rättigheter,
- ekonomiska och sociala rättigheter.

2. Europaparlamentet anser att de fakta och tendenser som framgår ur dess resolutioner sammantaget utgör ett systemhot mot de värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget och utgör en klar risk för att Ungern allvarligt åsidosätter dessa värden. Parlamentet uttrycker djup oro över och fördömer den ungerska regeringens avsiktliga och systematiska insatser för att undergräva unionens grundläggande värden enligt artikel 2 i EU-fördraget. Parlamentet betonar att dessa trender har förvärrats avsevärt sedan artikel 7.1 i EU-fördraget utlöstes. Parlamentet betonar att den ungerska regeringen bär ansvaret för att återupprätta efterlevnaden av unionsrätten och de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget, och beklagar djupt att bristen på beslutsamma åtgärder från EU:s sida har bidragit till ett sammanbrott i fråga om demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter i Ungern, vilket har gjort landet till en hybridregim med parlamentariskt envälde, enligt relevanta index.

3. Europaparlamentet beklagar rådets oförmåga att göra meningsfulla framsteg när det gäller det pågående förfarandet enligt artikel 7.1 i EU-fördraget. Parlamentet uppmanar rådet att se till att utfrågningar äger rum minst en gång per ordförandeskap under pågående förfaranden enligt artikel 7 i EU-fördraget och även behandlar ny utveckling som påverkar rättsstatsprincipen, demokratin och de grundläggande rättigheterna. Parlamentet uppmanar rådet att offentliggöra omfattande protokoll efter varje utfrågning. Parlamentet betonar att det inte krävs enhällighet i rådet vare sig för att slå fast att det finns en klar risk för ett allvarligt åsidosättande av unionens värden enligt artikel 7.1, eller för att framföra konkreta rekommendationer till de berörda medlemsstaterna och ange tidsfrister för när dessa rekommendationer ska ha genomförts. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att göra detta och understryker att varje ytterligare försening av sådana åtgärder skulle innebära att rådet självt bryter mot rättsstatsprincipen. Parlamentet betonar att medlemsstaterna är skyldiga att agera tillsammans och sätta stopp för attacker mot de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget. Parlamentet uppmanar rådet att så snart som möjligt utfärda rekommendationer till Ungern för att åtgärda de problem som nämns i dess resolution av den 12 september 2018 och i den här resolutionen, och uppmana Ungern att verkställa alla de domar och rekommendationer som nämns, inklusive de som hänför sig till de allmänna val som hölls den 3 april 2022. Parlamentet insisterar på att parlamentet i alla förfaranden som rör artikel 7 i EU-fördraget bör kunna lägga fram sitt motiverade förslag för rådet, närvara vid utfrågningar enligt artikel 7 i EU-fördraget och snabbt och fullständigt informeras i varje skede av förfarandet.

4. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att ägna större uppmärksamhet åt den systematiska avvecklingen av rättsstatsprincipen, samt åt kopplingen mellan de olika brott mot värderingar som identifierats i dess resolutioner. Parlamentet understryker att överträdelse av rättsstatsprincipen som inte kontrolleras undergräver demokratiska institutioner och i slutändan påverkar de mänskliga rättigheterna och livet för alla i det land där dessa överträdelse sker. Parlamentet betonar att unionen bör försvara alla de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget med samma beslutsamhet.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut utnyttja tillgängliga verktyg för att ta itu med den klara risken för att Ungern allvarligt åsidosätter unionens värden, i synnerhet påskyndade överträdelseförfaranden, ansökningar om interimistiska åtgärder vid Europeiska unionens domstol och åtgärder mot underlåtenhet att verkställa domstolens domar. Parlamentet påminner om vikten av förordningen om villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen och välkomnar beslutet att tillämpa den i Ungerns fall, om än efter en lång försening och med en begränsad räckvidd. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta omedelbara åtgärder enligt förordningen när det gäller andra överträdelse av rättsstatsprincipen, i synnerhet vad gäller rättsväsendets oberoende och de andra grunder som lades fram i kommissionens skrivelse av 19 november 2021 till Ungern. Parlamentet understryker att tillämpningen av villkorlighetsförordningen är ett verktyg som kompletterar förfarandet enligt artikel 7, gäller i alla medlemsstater och har varit verkställbar sedan januari 2021, och uppmanar kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att garantera att den verkställs på ett effektivt sätt. Parlamentet noterar risken för missbruk av medel inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens, och upprepar sin uppmaning till kommissionen att avstå från att godkänna Ungerns plan till dess att Ungern fullt ut har följt den europeiska planeringsterminens alla landsspecifika rekommendationer om rättsstatsprincipen och genomfört alla relevanta domar från EU-domstolen och Europadomstolen. Parlamentet förväntar sig att kommissionen utesluter alla risker för att program inom ramen för sammanhållningspolitiken bidrar till missbruk av EU-medel eller överträdelse av rättsstatsprincipen innan den godkänner partnerskapsöverenskommelserna och de sammanhållningspolitiska programmen.

Torsdagen, 15 september 2022

Parlamentet uppmanar kommissionen att striktare tillämpa förordningen om gemensamma bestämmelser⁽²⁸⁾ och budgetförordningen⁽²⁹⁾ för att ta itu med allt politiskt motiverat missbruk av EU-medel. Parlamentet anser att tillämpningen av dessa instrument för att skydda de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget är ännu mer angelägen vid en tidpunkt då dessa värden hotas av Rysslands krig mot Ukraina och de åtgärder som landet vidtar mot EU.

6. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att säkerställa att de slutliga mottagarna eller bidragsmottagarna av EU-medel inte berövas dessa medel i det fall att sanktioner tillämpas inom ramen för mekanismen för villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen, i enlighet med artikel 5.4 och 5.5 i förordningen om villkorlighet. Parlamentet uppmanar kommissionen att hitta sätt att fördela EU-medel via lokala myndigheter och icke-statliga organisationer om den berörda regeringen inte samarbetar när det gäller bristerna i genomförandet av rättsstatsprincipen.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja det oberoende civila samhället i Ungern, som skyddar de värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget, särskilt genom att använda programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att anta en omfattande strategi för det civila samhället för skydd och utveckling av det medborgerliga utrymmet inom unionen, som integrerar alla befintliga verktyg och tar fram en uppsättning konkreta åtgärder för att skydda och stärka det medborgerliga utrymmet.

8. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och rådet att omedelbart inleda förhandlingar med parlamentet om en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter i form av ett interinstitutionellt avtal, inbegripet en permanent policycykel mellan EU-institutionerna.

9. Europaparlamentet välkomnar slutsatserna från konferensen om Europas framtid, särskilt slutsatserna i förslag 25 om rättsstatsprincipen, demokratiska värden och europeisk identitet, och upprepar behovet av att stärka förfarandet för skydd av de värden som unionen bygger på och av att klargöra beslutsamheten och konsekvenserna av kränkningar av grundläggande värden.

10. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt Förenta nationerna.

⁽²⁸⁾ EUT L 231, 30.6.2021, s. 159.

⁽²⁹⁾ EUT L 193, 30.7.2018, s. 1.